

Asia: Ahvenlammen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotus

Perhon kunta
kirjaamo@perho.com

Lausunto

1 Johdanto

Pohjan Voima Oy suunnittelee 9 (YVA-ohjelmavaiheessa suunniteltiin 16 ja selostusvaiheessa 13 voimalaa) maksimissaan 300 m korkean voimalan tuulivoimahanketta Perhon Ahvenlammin alueelle. Kaava-alue on n. 2850 ha.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Kaavaselostuksessa suppeasti käsitellään kaavan vaikutuksia eläinlajistoon. Selostuksessa arvioidaan tuulivoimarakentamisen ja toiminnan aikaisten vaikutusten vaellusreitteihin ja metsäpeuraan vasomiskauden ulkopuolella olevan mahdollisesti vähäisiä, vasomisaikaan kohtalaisia jos metsäpeura välttää tuulivoimala-alueita.

Luke huomauttaa, että suovaltaisten Natura-alueiden verkosto muodostaa elintärkeän rungon metsäpeuran lisääntymiselinympäristöille. Merkittävä määrä metsäpeuroista kuitenkin vasoo ja hoitaa vasaan myös Natura-alueiden ulkopuolella usein Natura-alueiden tuntumassa. Yksin Natura-alueiden verkosto ei pysty ylläpitämään elinkykyistä metsäpeurapopulaatiota, koska metsäpeuralle soveltuvat Natura-alueet ovat pienialaisia ja kaukana toisistaan. Natura-alueiden ympäristön erämaat ja Natura-alueiden väliset ekologiset yhteydet ovat siksi keskeisiä elinkykyisen metsäpeurakannan säilyttämisessä.

Rangifer-suvun (esim. poro) lisääntyvien vaadinten on tutkimuksissa todettu välttelevän toiminnassa olevia tuulivoima-alueita (esim. Tolvanen et. al. 2023). Vasovilla ja vasaan hoitavilla porovaatimilla häiriövaikutus on havaittu selkeimmin 5 km säteellä voimaloista (Skarin ym. 2018). Luke käytti Keski-Suomen 2040 kaavaehdotuksen asiantuntija-arvioinnissa 5 km suojavyöhykettä arvioitaessa tuulivoima-alueiden vaikutuksia metsäpeuraan (Luonnonvarakeskus 2022). Tätä 5 km suojavyöhykettä on myös esitetty Ympäristöministeriön tuulivoimarakentamisen ohjeistuksen päivitykseen v. 2023. Ohjeistuksen päivitykseen esitettiin myös suositus, jossa erämaisille alueille rakennettujen tuulivoima-alueiden välillä tulisi olla n. 10 km rakentamatonta aluetta. On hyvä, että Hangasneva-Säästöpiirinnevan-Natura-alueita lähimpänä olevia voimalapaikkoja on poistettu YVA-selostusvaiheen jälkeen, mutta lähimmät voimalat sijaitsevat yhä n. 1 km säteellä metsäpeuralle tärkeästä Natura-alueesta. Sen vuoksi Luke näkee, että nykyinen kaavaehdotus ei täytä kaikilta osin em. suosituksia.

Edellä mainituin perustein Luke pitää epätodennäköisenä sitä, että tuulivoima-alueen sisällä tai välittömässä läheisyydessä vasoisi tai hoitaisi vasaansa sama määrä vaatimia, kuin ennen tuulivoiman rakentamista. Riskinä on, että rakennettavien tuulivoima-alueiden häiriövaikutuksen aiheuttaman välttämiskäyttämisen myötä nykyisiä tai potentiaalisia metsäpeurojen kesäalueita poistuu Suomenselän metsäpeurapopulaation käytöstä. Tätä kutsutaan toiminnalliseksi luontokadoksi. Tuulivoimaloiden rakennusaikainen häiriö aiheuttanee vielä voimakkaampaa alueen välttelyä.

Lisäksi toiminnallisen luontokadon myötä elinympäristöön tulee monenlaisia lineaarirakenteita (mm. teitä ja sähkölinjoja), jotka muuttavat petosaalisdynamikkaa. Pohjois-Amerikan metsäkaribualueilla sen on todettu olevan haitallista metsäpeuraa vastaavalle metsäkaribulle. Luke näkee, ettei uusia lineaarirakenteita tulisi rakentaa metsäpeuran keskeisille elinympäristöille ja esiintymisalueille.

Selostuksessa kerrotaan, että Ahvenlammen ja Kokkonevan hankealueet sijoittuvat Perhon reviirin reunaosiin, mutta eivät sen ydinalueelle, joka on lajin lisääntymisen kannalta tärkeintä aluetta.

Luke huomauttaa yhä, että ydinreviiri voi sijoittua susireviirien sisällä hyvin monimuotoisesti. Suden ydinreviiri ei määräydy reviirin laitojen mukaan vaan reviirin ydin osat (suden eniten käyttämät alueet ja todennäköisimmät lisääntymiseen liittyvät alueet) saattavat sijoittua myös määriteltyjen reviirien rajojen tuntumaan. Sen vuoksi tehtyjen selvitysten perusteella, ei voida tehdä johtopäätöstä, että hanke (hankkeet) eivät sijoittuisi suden lisääntymisen kannalta tärkeälle alueelle. Luke huomauttaa myös, että vuoden 2023 suden kanta-arvion mukaan Perhon havaintoalueella ei ole reviiristatusta vähäisen havaintoaineiston vuoksi.

On hyvä, että kaavaan lisätään yleismääräys, jossa tuulivoimaloiden tornien T2, T4, T6, T7, T8 ja T9 alaosa tulee maalata tummaksi tai muuten helpommin huomattavaksi kanaintukantoihin kohdistuvien mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi.

3 Lausunnon tiivistelmä

On hyvä, että Hangasneva-Säästöpiirinnevan-Natura-alueella lähimpänä olevia voimalapaikkoja on poistettu YVA-selostusvaiheen jälkeen, mutta lähimmät voimalat sijaitsevat yhä n. 1 km säteellä metsäpeuralle tärkeästä Natura-alueesta. Sen vuoksi Luke näkee, että nykyisessä kaavaehdotuksessa metsäpeuraa ei ole huomioitu riittävästi. Metsäpeuralle tärkeiden suo- ja metsävaltaisten Natura2000 -alueiden ja tuulivoiman väliin tulisi jättää n. 5 km suojavyöhyke. Suo- ja metsävaltaisten Natura2000 alueiden läheisyyteen on vältettävä rakentamista teitä, sähkölinjoja tai muita infraa, koska ne heikentävät ko. alueen luontoarvoja erityisesti metsäpeuran näkökulmasta.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 04.03.2024 klo 12:51:06.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: